

Edris en gång till, i alla fall.

På sätt och vis gjorde jag kanske Edris orätt i mitt föregående inlägg om hans uppsats ”Om vikten av att skilja mellan tro och vetande”, kallat ”Empiri och metafysik eller Edris än en gång”. Inte så att självorganisation skulle vara något metafysiskt, Den är förvisso ett empiriskt faktum så gott som något, därom vittnar en hel litteratur, av vilken jag här bara skall nämna den bok jag senast fått tag på: *Self-Organized Criticality. Emergent Complex Behavior in Physical and Biological Systems* av Henrik Jeldtoft Jensen (Cambridge 1998).

Men Edris har också ett stycke, som går därutöver:

Av Lagerroths senaste inlägg att döma verkar han vilja försvara sin ståndpunkt genom att låta materiebegreppet svälla så att det inkluderar allt, dvs. även sin egen förklaring. [?] Genom att proklamera att materien inte bara är självorganiserad utan också självgenererande och själv stakar ut sin egen utvecklingsriktning så behövs ju inga immateriella spekulationer om Gud eller andra flummerier för att förklara världen. Den förklarar sig själv. Elegant eller hur?

Ja, det är väl ganska elegant, men jag vet mig aldrig ha hävdad att materien är självgenererande i meningen att den hux flux skulle ha skapat sig själv. Det vore verkligen metafysik. Men det där med att staka ut sin egen utvecklingsriktning är lite intressantare. Jag har ofta citerat Erich Jantsch på den punkten med formuleringar som tycks mig vara lika beundransvärda till tanke som innehåll: ”Evolutionens syfte, liksom dess riktning, är inte föreskrivna; de utvecklas tillsammans med systemen som bär evolutionen.” ”Resultatet är en alltigenom *öppen evolution* [...]” ”Evolutionen ger mening först i *efterhand*.” (Erich Jantsch (red.), *The Evolutionary Vision*, 1981, s 111). Det är en lösning som inte bara är elegant utan också hållbar, så långt jag förstår.

Men sedan kan man undra över vart en sådan evolution kan bära hän och med Teilhard de Chardin hoppas på att den skall nå en ”omegapunkt”, där människan blir fullt ut människa och Guds like. Det vore förvisso också metafysik, men inte heller en sådan har jag mig veterligt hängett mig åt. Däremot kan man ju glädja sig åt att en utveckling ständigt sker genom självöverskridande och självorganisation, även om den, som Teilhard de Chardin framhåller, kan bli på både ont och gott...

Här finns i alla fall möjlighet för världen att utvecklas utan varje ingripande av någon *intelligent designer*. Och det är ju faktiskt, som Edris noterar, ganska elegant.

Erland Lagerroth

www.lagerroth.com